

Samráðingar á vegamóti

Oddagrein

UM tvær vikur verður enn eitt samráðingarmark við bretar um markið. Nú hava verið so mong umfar, at mong hava gloymt, hvat hesar samráðingar snúgu seg um, og hvussu landið liggur.

Í stuttum kann sigast, at meðan føroyingar vilja hava miðlinjuna at vera undirgrund-armark eins væl og fiskimark, halda bretar, at undirgrundarmarkið eigur at liggja longur inni á føroyska landgrunninum enn verandi miðlinja/fiskimark. Teir halda tað heldur ikki vera neyðugt, at fiskimark og undirgrundarmark eru eitt og tað sama. Ósemja er so eisini um, hvussu tú teknað sjálvan miðlinjuna, tá talan er um undirgrundarmark. Her ganga føroyingar og bretar út frá hvør sinum fortreytum.

SAMRÁÐINGARNAR hava í seinastuni snúð seg um, hvussu semja kann fáast um, hvar veruliga miðlinjan er tvs. eftir hvørjum skerum og oyggjum, hon skal setast út í kortið. Upprunaliga krav breta varð nógv meira viðgongt, tí teir kravdu eitt mark, sum lá heilt inni móti klettinum. Nú hava teir so "slakað" og spurningurin er so, um føroyingar eru hugaðir at slaka tilsvandandi ella nakað sum helst. Her hava vit so fingið at vitað frá bæði lögmanni og formanni í uttanlandsnevnd, at føroyingar slaka ikki frá miðlinjuni, og tí er málið nú, hvussu henda miðlinja verður teknað.

FORMADURIN í føroysku samráðingarnevndini segði við Sosialin herfyri, at tað má vera greitt longu í hesum ári, um vit vilja gera eina semju við bretar ella vit fara til Haag. Tí er fundurin 6. desember sera spennandi - hann er eitt vegamót. Tað má sjálfandi sigast at vera spell, at vit ikki vita meira um føroysku undirgrundina, tí vitan um olju og gass á okkara leiðum og teimum umstríddu hevði móguliga sett okkum í eina betri samráðingastøðu. Tað kann jú vera at bretar royndar at "tvinga" okkum til eina semju, áðrenn vit upp-daga (tað teir helst longu vita) at stór ríkidæmi eru í umstríddum økjum. Ein slík vitan hevði móguliga kunnað gjørt tað sum eini øðrvísi.

SPURNINGURIN er um ikki vit føroyingar eiga at gera støðu okkara upp nú. Fyrst eiga vit at ganga út frá, at tað finnast stórar oljukeldur í teimum økjum, sum bretar krevja. Hesin vitan hava bretar móguliga, og tí vilja teir ikki boyggja seg. Upprunaliga krav teirra var gjørt so viðgongt fyri at teir kundu hava nakað at slaka upp á og at teir endaðu við at "noyðast" við "bert" at fáa økini beint við miðlinjuna. Spurningurin er um vit nú skulu lata bretar vita, at málið fer til Haag, eru teir ikki ríkiligir. Ein stór avgerð, sum nærkast. Undir øllum umstøðum halda vit, at samráðingarfólk okkara hava borið seg rætt at við ikki at lata seg "kúga" av bretum. Nú er at halda fast.

Sosialurin

Lesarabrøv

Undirhald?

Eg vil við hesum gera nakrar viðmerkingar til lesarabrævið í Sosialinum 22. november undir yvirskriftini: "Gev fólkinum undirhald". Lat meg fyrst siga, at eg eri samdur í skrivinum á onkrum øki. T.d. tá hann átalur niðurdringina av BBC World. Eg vildi fegin havt móguleika at sæð BBC World, men nú er tað so, at eg siggi bæði Sky News og CNN, so torvurin hjá mær eftir fleiri tilbúnum er avmarkaður!

Men lat okkum siga, at eg ikki havi móguleika at sigga annað enn Rás Tórshavn.

So vildi eg fyrst og fremst sæð TV3, tí har er stór variatión í tilfarinum. Sum næsta ynski vildi eg valt MTV, tí mær dámar væl tónleik, og MTV er fremsta tónleikarásin í heiminum. Nummar 3 og 4 hevdu so ávikavist verið BBC World og Eurosport.

So mitt uppskot til Rás Tórshavn er, at MTV verður sett til aftur, og at BBC World kemur fyri BBC Prime.

Í sínum lesarabrævi mikudagin sigur lesar í eisini, at dømi er um, at fleiri dagar ganga, áðrenn

føroysku fjelmiðlarnir "upp-daga" stórtíðindi út-an úr heimi. Her haldi eg, at hann roynir at gloyma TV3 og BBC Prime. Hóast nógva undirhaldið á hesum báðum rásum, so hava tær eisini tíðindi - nýggj tíðindi hvønn dag.

Min síðsta viðmerking til lesaran, sum skrivaði brævið í mikudags-sosialinum, skal vera um hansara niðurdring av næmingum í Høydolum. Hann sigur, at næmingar í Høydolum tóku støðu til meira avgerandi samfelagsmál enn undirhald fyrr. Hertil er at

siga, at tað jú ikki vóru næmingar í Høydolum, sum savnaðu inn undirskriftir. Tað var ein 10. flokkur í Venjingarskúlanum, sum kom niðan í Høydalar at savna undirskriftir. Og tá flestu næmingar nír í Høydolum hava áhuga fyri tónleiki, so skriva tey sjálvandi undir!

Eg vil enda við at heita á Sosialin, um at skriva hvat hendir í málinum. Tað varð sagt einaferð, at avgerð skuldi fella í seinastu viku!

René A. Niclassen

Viðmerking til Fimmaran

Mær tykir, at javnaðarflokkurin skal seta røðrið meir á sjálfstýrisborð. Vit skulu sjálvi læra at grulva, standa og ganga. Tað hjálpur ikki, at danir hava eftirlit við hesum. Og vit meira enn halvrokna við, at teir eisini hava ábyrgdina. Men tá ið vit so detta á afturpartin og tá vit so smátt eru byrjað at ganga fáa vit at vita frá dønum, at hetta er tykkara ábyrgd. Og sjálvandi er tað tað. Tað vóru ikki teir, ið fingi ilt, tá falið kom.

Vit skulu hava eina sjálfstýrislóg, har vit sjálvi hava fulla ábyrd av okkara sjálfstýri, sum gongur líka at loysingini.

Eg tosaði við tveir danir, sum fylgja væl við í politikki landanna millum. Teir søgdu soleiðis: hoyrið nú her føroyingar. Væntið endiliga ikki og verið ikki so naivir at rokna við, at tit fáa stórri hjálp frá Danmark enn tað danir kunnu siga, at hetta er hjálp til sjálvhjálp. Henda hugsan er danska skattgjaldarans, sum er

veljarin og gloymið ikki, at sjálfandi er tað danski politikarin, sum má ganga eftir tí. Hetta vóru teirra orð. Og var eg dani, hevði eg nokk eisini hugsað soleiðis.

Danir vilja ikki hava ábyrgdina, tá ið ástendur. Tað hava allar samráðingarnar víst og ikki minst henda seinasta. Í 80-unum høvdu dansk kreditfeløg ov mikið av peningi. Henda pening veittraðu teir til okkara við sum agn. Og peningur er eitt sera gott agn. Samstundis sum teir hava eftirlit við okkara peningaviðurskiptum, hvat man áhugin tá hava verið hjá teimum at ansa eftir, eg sigi teir ikki ringar. Tí eg veit, hvar mín egni eftiransingarghugur tá hevði verið. Langt vekk, sjálvandi. Hesi orðini krevja, at ein torir at siga sum er.

Niðurstøðan mín er tann: røðrið meira á sjálfstýrisborð, sum ger, at vit sjálvi vakja yvir okkara peningaviðurskiptum og ikki danir. Til seinasta vænti eg, at taka vit ikki meira ábyrgd av okkum sjálvum, fáa vit bara orðrar til tað.

Eyðun Johannesen.

VALUTAKURSIR

		23.11.95	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	547,25	547,60
Bretland	Pund	855,45	863,55
Týskland	Markur	387,75	388,14
Svøríki	Króna	83,93	82,39
Noreg	Króna	88,04	87,79
Frakland	Frankur	112,64	111,85
Belgia	Frankur	18,877	18,887
Sveits	Frankur	480,80	480,44
Holland	Gyllin	346,27	346,21
Italia	Liri	0,3447	0,3434
Finnland	Markur	127,97	128,81
Ísland	Króna	9,46	9,47
Eysturriki	Skillingur	55,151	55,192
Spania	Pesetas	4,538	4,484
Portugal	Escudos	3,716	3,688
Kanada	Dollari	404,92	409,72
Grikkaland	Drakmur	2,373	2,386
Japan	Yen	5,4412	5,3732
Írland	Pund	855,13	886,03
	XEU	711,58	712,58

Kelda: Føroya Sparikassi

